

Skálaberg – Túrfrágreiðing
Kanning av trantkongafiskastovni norðan fyri Føroyar. Túrur nr. 0888
Tíðarskeið: 13-26/8 2008

Fólk frá FRS: Fróði B. Skúvadal og Mourits Mohr Joensen

Ábyrgd: Jákup Reinert

Fólk uttan fyri FRS: Sigurður T. Jónsson frá Havranssóknarstovuni í Íslandi og Sámal Olsen frá Vónini, sum royndi eitt kongafiskatrol

Endamálið: Endamálið við túrinum var at kanna útbreiðsluna og stovnin av trantkongafiski (*Sebastes mentella*) norðan fyri Føroyar, í altjóða sjógvi og íslenskum og norskum sjógvi. Kanningin er partur av eini altjóða verkætlan, har Føroyar, Noreg, Russland, ES og Ísland luttaka. Kanningin er skipað undir ”North East Atlantic Fisheries Commission” (NEAFC).

Reiðskapur: Eitt Vónin Red Lion 3072 og eitt Gloria H20 4096 flótitrol við 23 m² stórum lemmum, sum vigaðu 6 tons. Breiðlarnir vóru ávikavist 200 og 300 m. At máta hita og salt vóru Dst- CTD og Milli merki sett á høvuðlínuna og á grunnin, eitt á hvørjum stað. Í posan varð sett eitt stykki upp á 12 m við 40 mm meskum fyri at fáa alt, sum kom í posan. Ein mobil imponatorskipan til at máta vekt og longd av veiðuni, varð sett upp á fabrikkini.

Um túrin: Útgerð varð koyrd umborð á trolaran mikudagin 13. august. Um morgunin 14. august var farið á Skálafjørðin at kalibrera EK 60 ekkoloddið við eini standard koparkúlu. Hetta gekk væl og kl. 14:00 var kalibreringin liðug. Leon Smith frá Fiskirannsóknarstovuni tók sær av kalibreringini. Síðani varð farið aftur til Norðhavnina í Ánunum at mynstra. Mynstringin var kl. 22:00 um kvøldið, og tá ið hon var liðug, varð loyst frá landi. Við vóru 31 mans. Síðani var siglt í ein norðan sambært **Mynd 1**. Siglingarleiðin hjá øllum luttakandi skipunum er víst á **Mynd 2**. Nøgðin av kongafiski varð mátað við ekkoloddinum og tøluni verða síðani integreraði og umroknað til tons av fiski. Tiknar vóru 23 trolstøðir, sí **Mynd 1**. Ætlanin var at interkalibrera ekkoloddini við russiska trolaran ”Osveiskoe”, við endan av strekkinum, men av tí at veðrið ikki var til vildar, varð avgjørt at tóva lið um lið. Hetta varð gjørt á sama dýpi í 6 fjórðingar á gangin, tvær ferðir. Tað vísti seg at vit fingur um dupult so nógv sum ”Osveiskoe”, sum passaði væl við at vit høvdu eitt trol, sum gapaði dupult so nógv. Náttina eftur hetta 26.08.08 hittust vit við Trónða í Gøtu. Vit sluppu við til Íslands við honum og haðani við Norrønu til Føroyar. Vit vóru aftur í Føroyum 29.08.08

Trantkongafiskur: Kongafiskur varð fingin á øllum trolstøðum uttan trimum. Hesar triggjar støðirnar lógu allar vestur ímóti íslenska markinum, ella í íslenskum sjógvi á um 300 m dýpi. Annars stóð kongafiskurin spjaddur í einari lind á 200-600 m dýpi eystur ímóti ES og norska markinum, blandaður við lakstobis (*Paralepis coregonoides*), svartkjafti (*Micromesistius potassou*) og prikkafiski (*Mueleri ssp.*). Nakað av svartfiski (*Centrolophus niger*) var eisini blandað uppí á teimum sunnastu trolstøðunum (**Talva 2**). Tær størstu nøgðirnar av kongafiski vóru fingnar norðalaga í føroyskum sjógvi og í sunnara partinum av altjóða økinum á 350 m dýpi. Longdarbýtið av kongafiski sæst á **Mynd 3** og veiðan pr. Troltíma á **Mynd 4**. Alt í alt vóru 5500 kg av trantkongafiski fingin á túrinum. Miðallongdin var 38,3 cm og miðalvektin 690 g. Aldurslesingar av

nitrinum vístu at kongafiskarnir í føroyskum øki vóru sum heild gamlir. Í miðal vóru teir aldurslisnu kongafiskarnir 33 ára gamlir. Tað vóru 584 nitrur lisnar og hin yngsti varð lisin til at vera 12 og hin elsti 57 ára gamal. Kongafiskarnir í føroyskum øki vístu seg at vera eldri enn fiskarnir í norskum øki, sí **mynd 5**.

Svartkjaftur: Svartkjaftur var fingin í øllum tí kannaða økinum og á øllum dýpum. Tær størstu nøgdin vóru fingnar vestur ímóti íslenska markinum. Miðallongdin á svartkjafti á túrinum var 30,08 cm og miðalvekti 154,6 g. Longdarbýtið av svartkjafti sæst á **Mynd 6** ímeðan veiðan pr. troltíma sæst á **Mynd 7**.

Norðhavssild: Var serliga at síggja í útnyrðingspartinum av føroyska økinum á 300-400 m dýpi. Her stóðu onkrar tættar torvur, við eitt sindur av kongafiski blandaðum uppí. Her var ein støð við 2500 kg av sild fingin. Miðallongdin á sild á túrinum var 33,7 cm, meðan miðalvektin var 345,7 g. Longdarbýtið av sild sæst á **Mynd 8** ímeðan veiðan pr. troltíma sæst á **Mynd 9**.

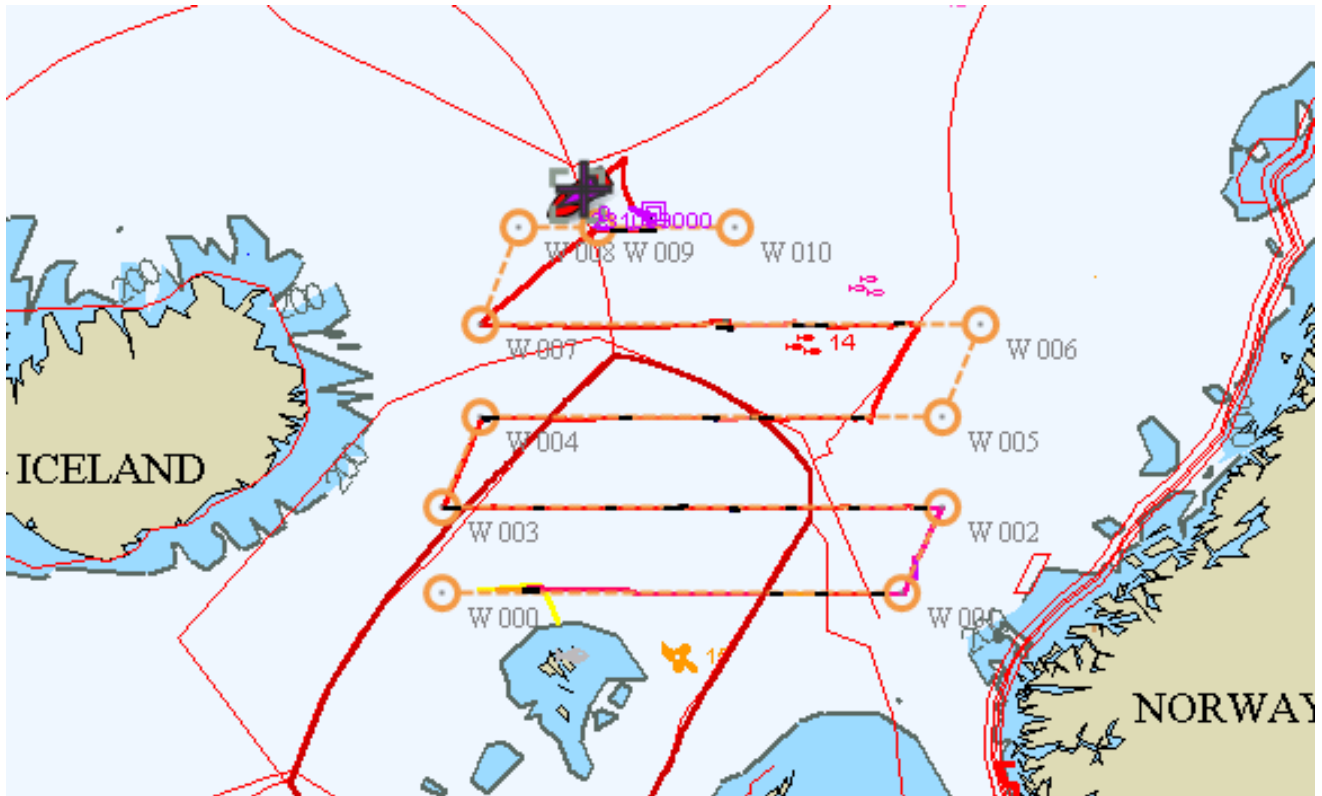
Annar fiskur: Nakrir stórir toskar vóru fingnir á 300-500 m dýpið, norðalaga í økinum. Hesir toskar vóru í miðal 85 cm langir og vígaðu í miðal 5.4 kg hvør. Botndýpið har ið hesir toskar vóru fingnir var ímillum 1200 og 2200 metrar og hetta var langt úr landið (**Talva 2**).

Sýnistøka: Trolað varð javnan fyri at greina sundur ekkoskriftina á ymiskum dýpum, 200-600m. Íalt vóru 23 trolstøðir tiknar. Fyri at aldursgreina kongafiskin vóru nitrur tiknar á 20 trolstøðum, tilsamans 584 nitrur. Tað vóru eisini tiknar nitrur av 4 toskum. Sum liður í kanninginini av kongafiskastovninum vóru DNA sýni tikin á 15 trolstøðum, tilsamans 431 DNA sýni. Útbreiðslan av parasittinum *S.lumphi* eins og ymisk litfrábrigdi á trantkongafiski vóru skrásett.

Hydrografi: CTD DSTmerkini vóru sett á trolid at mátað hita og salt. Hetta riggaði væl til tíðir, men tá merkini komu niður um 500 m, riggaðu tey ikki, og til tíðir var ringt at fáa samband við tey. Hetta førði so við sær at á 5 støðum fingur vit ikki hitamátingar. Tað vísti seg at kongafiskurin stóð mest í sjógvi sum var millum 2 og 4 °C heitur. Dýpi á teimum ymisku støðunum sæst í talvu 1. Hitin á teimum ymisku støðunum sæst á **Mynd 10**, har ið dýpið á 10 m og 300 m er víst.

Nær eru sýnini upparbeidd: Sýnini av nitrum verða viðgjørd í Føroyum, meðan sýnini av DNA verða viðgjørd av norskum frøðingum í vetur. Ekkovirðini verða viðgjørd á fundi í Keypmannahavn 16.-18. september, har ið ein samlað stovnsmeting av trantkongafiski í landnyrðings-Atlantshavi verður gjørd.

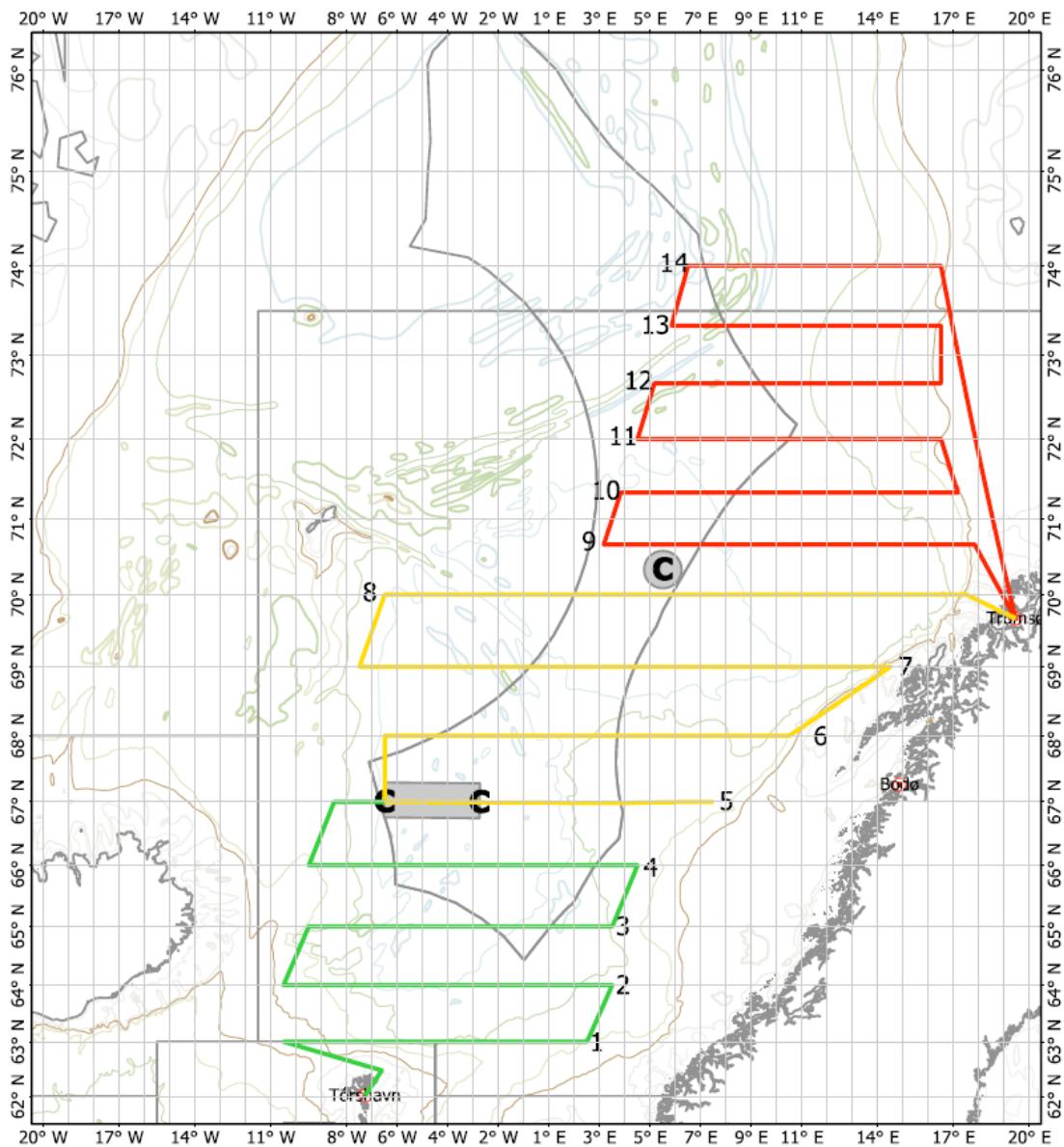
Fyribils úrslit: Fyribils ber til at siga at trantkongafiskur er útbreiddur um tað mesta av tí føroyska økinum niðan fyri 300 m, tó ikki í vestara partinum. Tá ið tey endaligu tølini fyri alt tað kannaða økið fyriliggja seinast í september, ber til at koma við eini endaligari meting av hesum stovni.

Mynd 1. Siglingarleiðin hjá Skálaberg (brotnar appilsingular strikur). Tilsamans 23 trolstöðir (svartar strikur) og góðir 1600 fjórðingar sigldir.

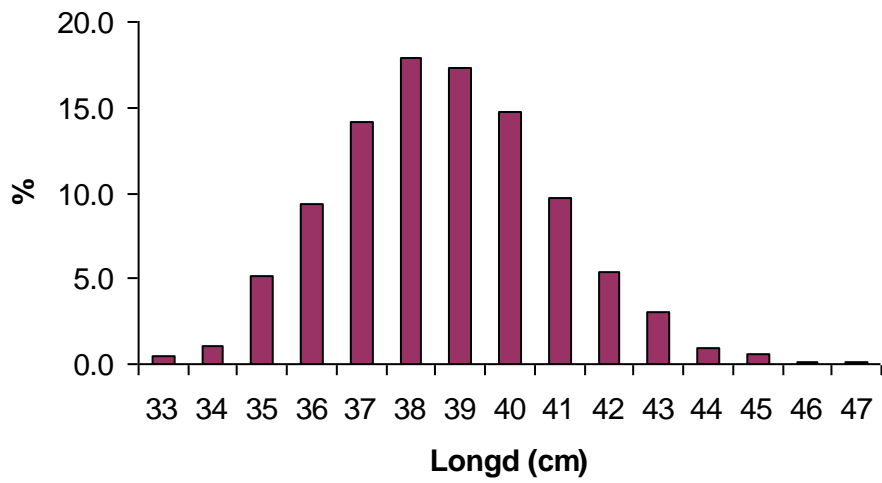
Stöð nr.	St 1	St 2	St 3	St 4	St 5	St 6	St 7	St 8	St 9	St 10	St 11	St 12	St 13	St 14	St 15	St 16	St 17	St 18	St 19	St 20	St 21	St 22	St 23
Dýpi	300	250	350	250	450	550	250	350	350	250	350	320	330	440	300	500	350	300	400	350	600	400	300
Positíón	63N08W	63N01W	63N00W	63N01E	64N02E	64N00E	64N00W	64N02W	64N03W	64N05W	64N07W	64N09W	65N08W	65N07W	65N03W	65N02W	65N00W	66N02E	66N02E	66N00W	66N02W	67N04W	67N04W

Talva 1. Dýpi har trolað var og positíón á stöðunum.

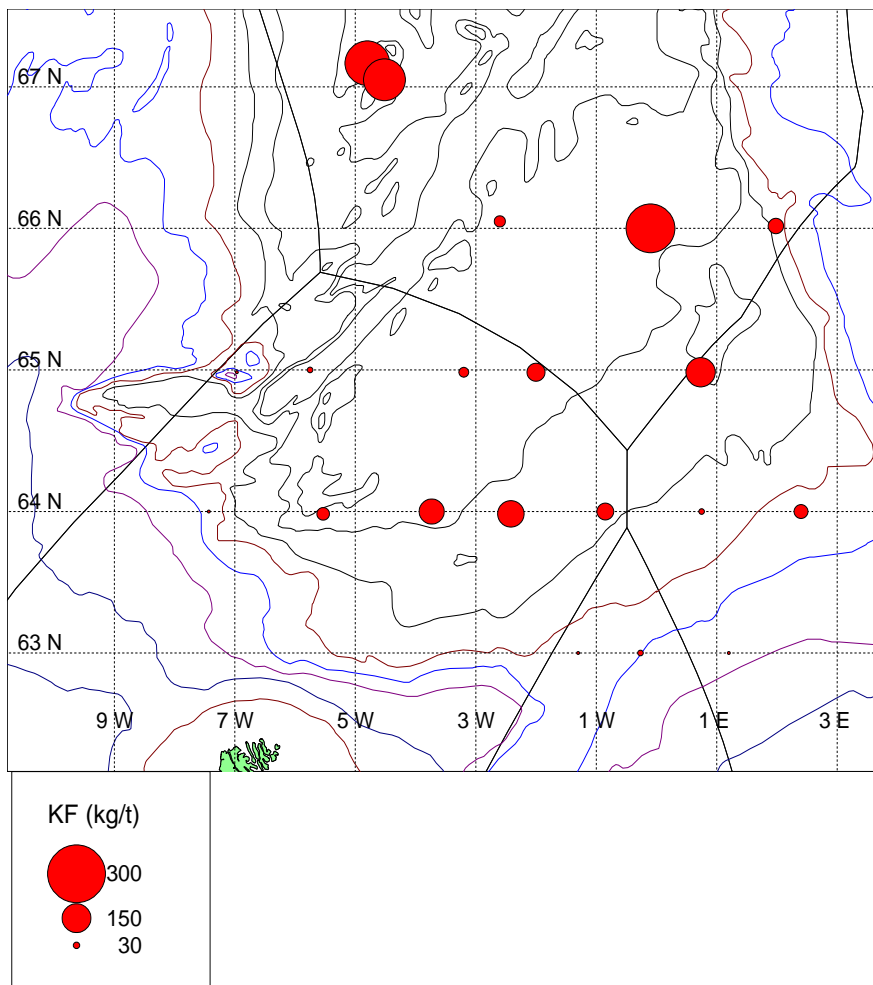

Mynd 2. Ætlaða siglingarleiðin hjá teimum trimum skipunum, sum luttóku í kanningini. Grønar strikur: Skálaberg (Føroyar), gular strikur: Osveiskoe (Russland) og reyðar strikur: Atlantic Star (Noregi).

Trantkongafiskur

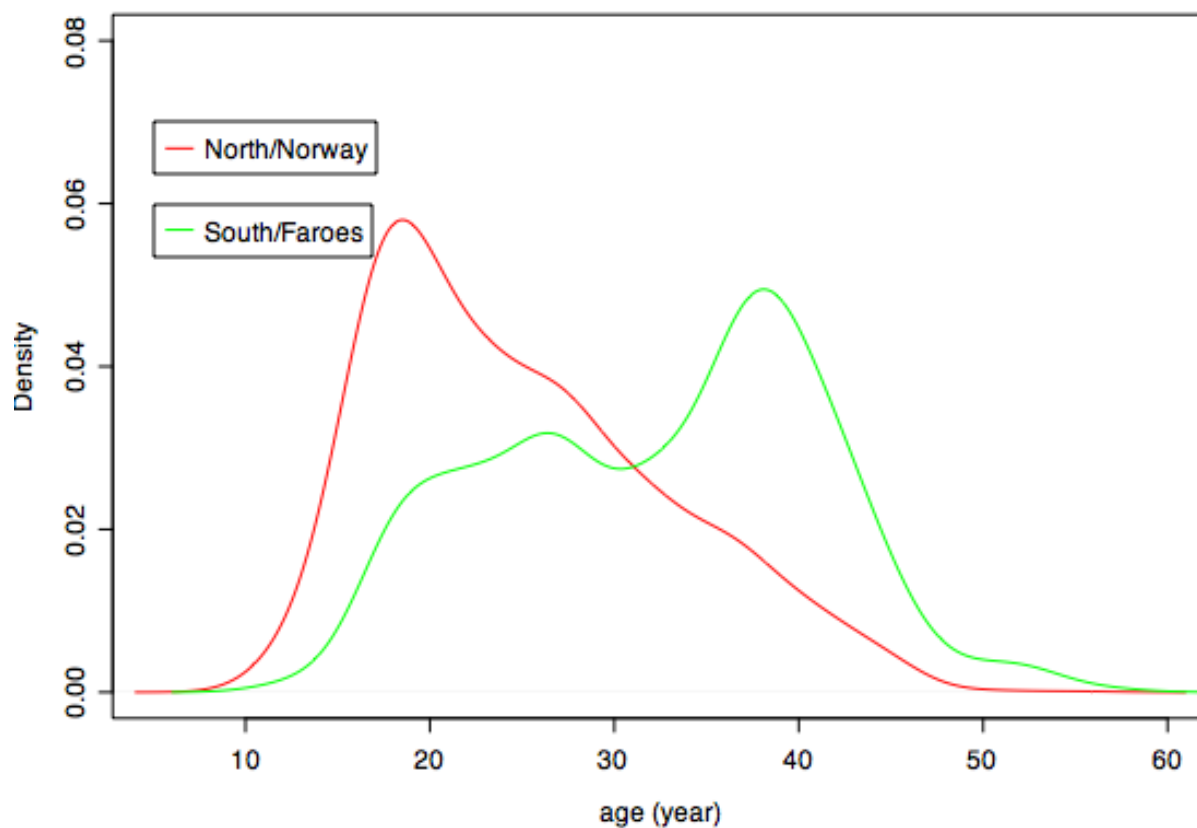

Mynd 3. Longdarbýtið á fýroyska partinum í kanningunum av trantkongafiskastovninum í landnyrðings Atlantshavi. Miðallongd 38,3 cm og miðalvekt 690g.

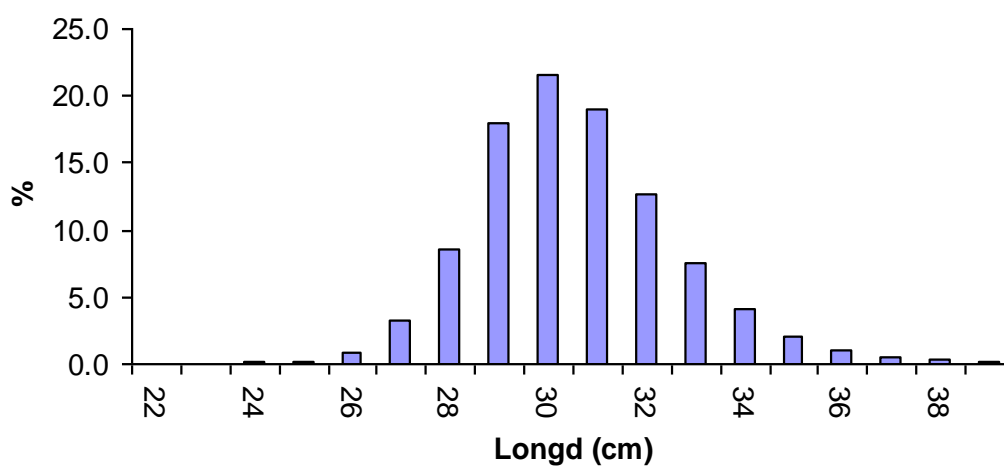
Mynd 4. Veiða av Trantkongafiski, kg/troltíma á túri 0888 við Skálabergr.

S. mentella age distribution

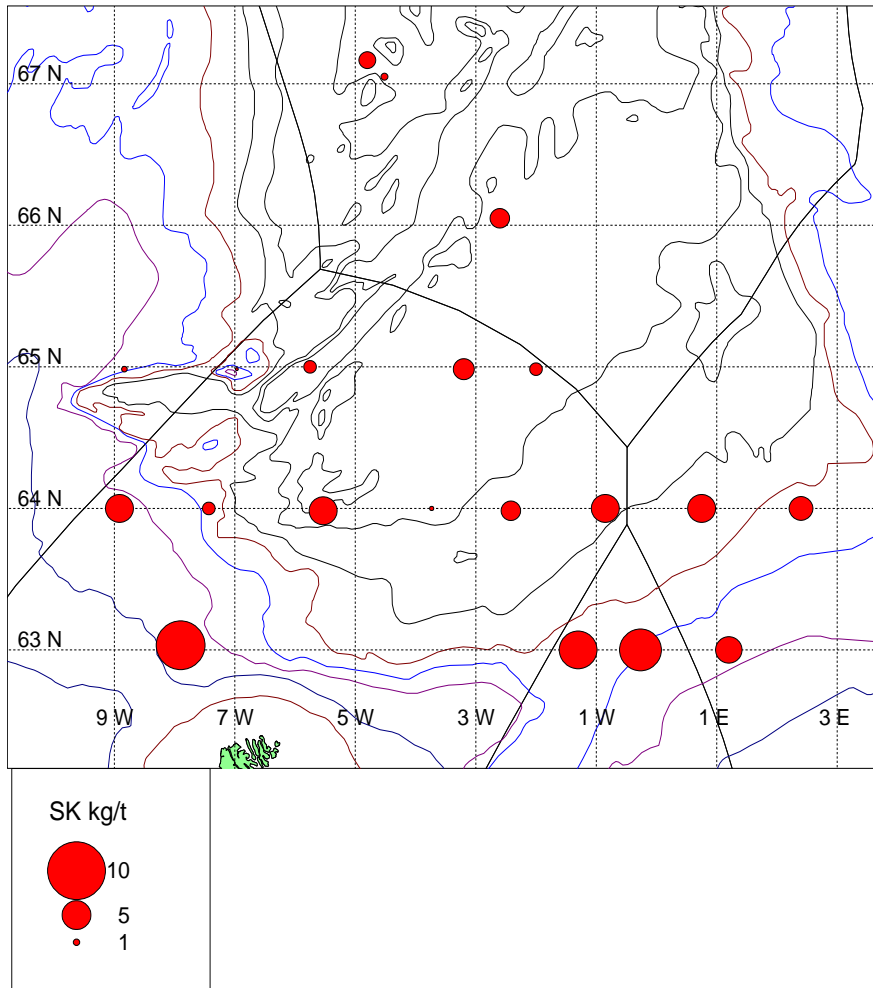

Mynd 5 Aldursbýtið av trantkongafiski, sunnanfyri og norðanfyri.

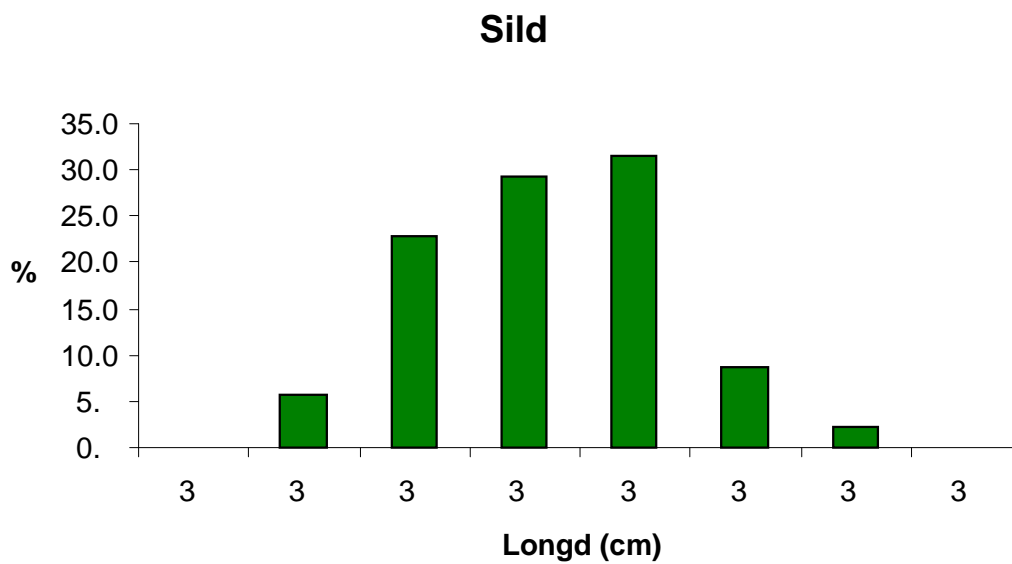
Svartkjaftur

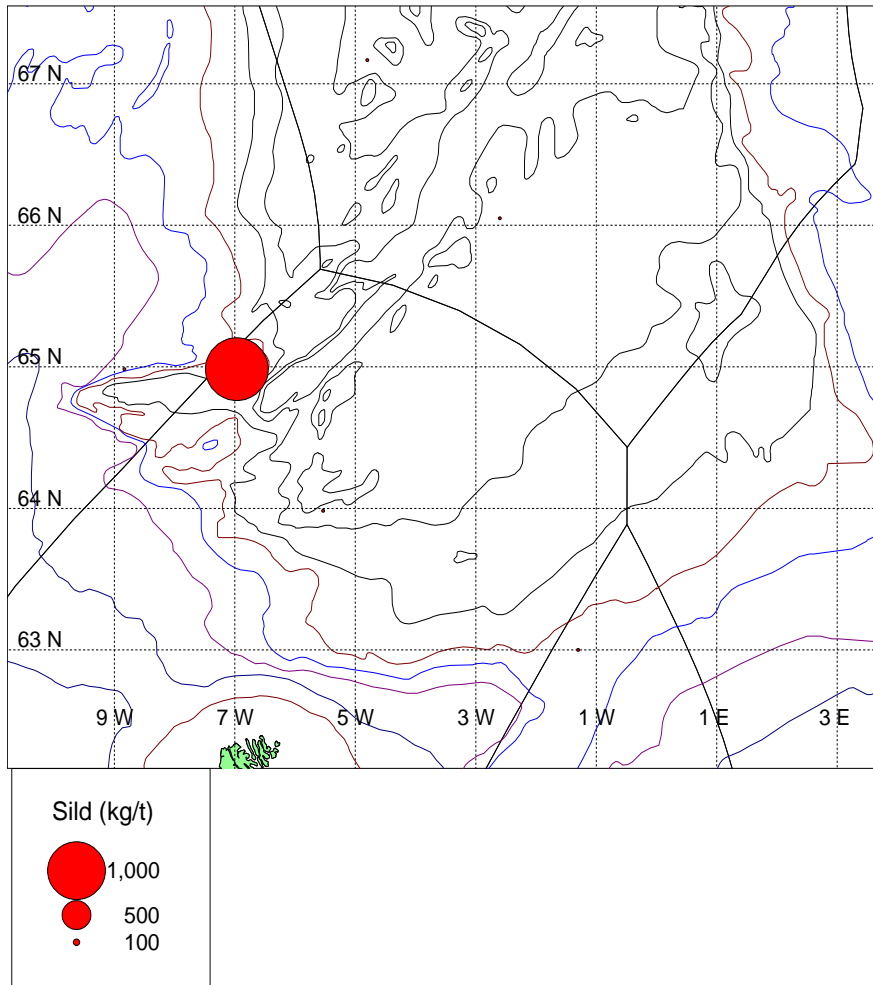
Mynd 6. Longdarbýtið av svartkjafti á føroyska partinum av kanningunum av trantkongafiskastovninum í landnyrðings Atlantshavi. Miðallongd 30,08 cm og miðalvekt 154,6 g.

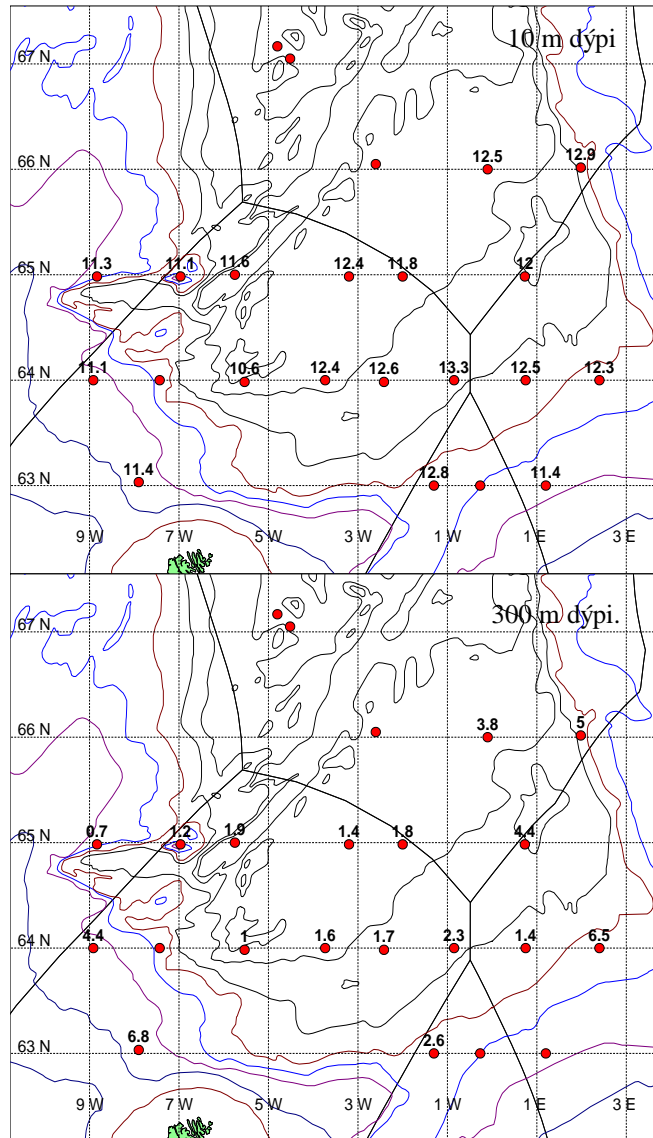
Mynd 7. Veiða av svartkjafti kg/troltíma á túri 0888 við Skálaberg.

Mynd 8. Longdarbýtið av sild á føroyska partinum av kanningunum av trantkongafiskastovninum í landnyrðings Atlantshavi. Miðallongd 33,7 cm og miðalvekt 345,7 g.

Mynd 9. Veiða av sild, kg/troltíma, á túri 0888 við Skálaberg. Tað var bert ein trolstøð við týðandi nøgdum av sild, her fingi vit 2500 kg av sild í tveir tímar.

Mynd 10. Hitin á 10 m dýpi (ovara myndin) og á 300 m dýpi (niðara myndin). Hitin á 5 stöðum er ekki til taks.

Niðurstøða og stovnsmeting

Stovnsmeting varð gjörd av Trant-kongafiska stovninum í landnyrðings Atlantshavi á einum felagsfundi í Keypmannahavn, eftir at kanningarnar vóru lidnar. Hetta var ein sokallað swept area meting og vísti hon at samlaði stovnurin av *Sebastes mentella* í hesum partinum av Atlantshavinum liggur um 500000 tons.

Av tí at útgerðin var so ymisk ímillum tey ymisku skipini so var ongin stovnsmeting gjörd við ekkóútgerðini.

Ein samla frágreiðing um kanningarnar var skrivað. Hon er at finna her:

<https://imr.brage.unit.no/imr-xmlui/bitstream/handle/11250/102664/ACOM6308.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Dýpið	300	250	350	250	450	550	250	350	350	250	350	320	330	440	300	500	350	300	400	350	600	400	300
Pos.	63N08W	63N01W	63N00W	63N01E	64N02E	64N00E	64N00W	64N02W	64N03W	64N05W	64N07W	64N09W	65N08W	65N07W	65N03W	65N02W	65N00W	66N02E	66N02E	66N00W	66N02W	67N04W	67N04N
% í posanum																							
Stöðnr.	St.1	St.2	St.3	St.4	St.5	St.6	St.7	St.8	St.9	St.10	St.11	St.12	St.13	St.14	St.15	St.16	st.17	st.18	st.19	st.20	st.21	st.22	st.23
Trantkongafiskur	0.0	25.2	71.1	32.7	72.1	58.7	82.2	83.6	99.4	72.2	82.9	0.0	0.0	0.3	93.9	64.0	97.9	100.0	100.0	100.0	87.2	99.2	98.4
Mesopelagic	2.2	0.4	0.0	1.7	0.5	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0	0.2	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Svartkjaftur	41.2	35.0	18.6	40.2	15.7	16.4	7.1	8.7	0.6	13.3	16.3	37.0	23.5	0.0	5.7	21.3	2.0	0.0	0.0	0.0	9.6	0.5	1.1
Seiður	17.5	20.9	0.0	0.0	4.0	22.1	9.5	7.4	0.0	3.3	0.0	22.7	47.3	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Svartfiskur	29.0	0.0	9.9	13.0	2.0	0.9	0.4	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Bramafiskur	7.2	11.3	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Ommastrephes sagittatus	2.8	0.0	0.0	4.9	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Blágóma	0.0	6.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Lakstobis	0.0	0.5	0.0	3.2	0.4	0.4	0.2	0.4	0.0	0.1	0.8	1.4	8.8	0.0	0.4	3.7	0.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	0.3
Sild	0.0	0.6	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	10.7	0.0	0.0	20.4	99.5	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	1.8	0.0	0.2
Gulllaksur	0.0	0.0	0.4	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Skrambul	0.0	0.0	0.0	4.2	1.4	1.6	0.7	0.0	0.0	0.3	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Makrelur	0.0	0.0	0.0	0.0	0.6	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	1.5	0.1	0.1
Toskur	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	38.8	0.0	0.2	0.0	10.8	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Miðal longd av kongafiski	0	39.91	38.95	37.85	37.47	38.4	38.4	37.8	39	38.1	39.6	0	0	38.4	38.2	38.1	37.8	37.8	37.78	38.18	38.1	37.69	37.91

Talva 2 Yvurlit yvur dýpið og samanseting av fiskasløgum, eins og position í hvørjum hálið. Somuleiðis síggjast miðallongdir fyri trantkongafisk.